

Dosarul nr.3r-6/23
2-18000389-01-3r-17012023

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat (jud. A.Mironov, L.Caraianu, D.Fujenco)

DECIZIE

22 februarie 2023

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenrau
Aliona Miron

examinând recursul depus de Piotr Leicovici,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Piotr Leicovici, Victor Odnostalco, Alexandr Odnostalco, Vasilisa Nicolaeva, împotriva Consiliului mun.Comrat, Primăriei mun.Comrat, Î.I. „Vlah Tamara” și Piotr Gagauz, terți Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Comrat”, Administrația raionului Comrat, Adunarea Populară a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei cu privire la constatarea ilegalității acțiunilor părților în legătură cu faptul neexaminării cererii prealabile și neprimirii unui răspuns la cererea prealabilă din 09 iunie 2012 și contestarea actelor administrative,

împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respinsă cererea depusă de Piotr Leicovici privind repunerea în termenul de declarare a apelului, apelul fiind declarat inadmisibil,

c o n s t a t ă :

La data de 13 august 2012, Piotr Leicovici, Victor Odnostalco, Alexandr Odnostalco, Vasilisa Nicolaeva, Leonid Dobrov au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului mun.Comrat, Primăriei mun.Comrat, Î.I. „Vlah Tamara” și Piotr Gagauz, terți Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Comrat”, Administrația raionului Comrat, Adunarea Populară a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei cu privire la constatarea ilegalității acțiunilor părților în legătură cu faptul neexaminării cererii prealabile și neprimirii unui răspuns la cererea prealabilă din 09 iunie 2012, anularea deciziei Consiliului mun.Comrat nr.22/57 din 29 decembrie 2010, prin care a fost atribuit în arendă Î.I.

„Vlah Tamara” lotul de teren cu suprafața de xxxxx cu nr. cadastral xxxxx din xxxxx pe un termen de 5 ani, anularea deciziei Consiliului mun.Comrat nr. 18/20.4 din 29 decembrie 2011, prin care terenul nominalizat a fost înstrăinat Î.I. „Vlah Tamara” la prețul de 66778 de lei, și anularea contractului de arendă nr.22 din 10 februarie 2012 a loturilor de teren cu nr. cadastral xxxxx și nr. cadastral xxxxx din xxxxx, pe un termen de 3 ani, încheiat între Primăria mun.Comrat și Piotr Gagauz.

Prin hotărârea din 12 iunie 2014 a Judecătoriei Comrat, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 03 martie 2015 a Curții de Apel Cahul, a fosta casată hotărârea primei instanțe și cauza a fost restituită spre rejudecare la Judecătoria Comrat. Totodată, în cadrul examinării cauzei au fost atrași în calitate de terți Instituția Medico-Sanitară Publică „Centrul de Sănătate Comrat”, ca succesor de drept al Instituției Medico-Sanitare Publice „Centrul medicilor de familie Comrat”, Administrația raionului Comrat, Adunarea Populară a Găgăuziei, Comitetul Executiv al Găgăuziei.

Prin încheierea din 20 iulie 2017 a Judecătoriei Comrat a fost admis renunțul de la acțiune al reclamantului Leonid Dobrov, fiind încetat procesul în privința acțiunii înaintate de acesta.

Prin încheierea din 21 iulie 2017 a Judecătoriei Comrat a fost încetat procesul pe capătul de cerere privind anularea deciziei Consiliului mun.Comrat nr.22/57 din 29 decembrie 2010, prin care a fost atribuit în arendă Î.I. „Vlah Tamara” lotul de teren cu suprafața de 0,1477 ha, cu nr. cadastral xxxxx din xxxxx pe un termen de 5 ani, anularea deciziei Consiliului mun.Comrat nr. 18/20.4 din 29 decembrie 2011, prin care terenul nominalizat a fost înstrăinat Î.I. „Vlah Tamara” la prețul de 66778 de lei, și anularea contractului de arendă nr.22 din 10 februarie 2012 a loturilor de teren cu nr. cadastral xxxxx și nr. cadastral xxxxx din xxxxx, pe un termen de 3 ani, încheiat între Primăria mun.Comrat și Piotr Gagauz.

Prin hotărârea din 22 august 2017 a Judecătoriei Comrat acțiunea pe capătul de cerere privind constatarea ilegalității acțiunilor părților în legătură cu faptul neexaminării cererii prelabile și neprimirii unui răspuns la cererea prelabilă din 09 iunie 2012, a fost admisă parțial, fiind anulate ca ilegale hotărârea Consiliului mun.Comrat nr.2/20 din 07 februarie 2012, în partea pct.1.7 și pct. 1.8. Acțiunea în partea constatării ilegalității acțiunilor părților în legătură cu faptul neexaminării cererii prelabile și neprimirii unui răspuns la cererea prelabilă din 09 iunie 2012, anularea contractului de arendă nr.1 din 05 ianuarie 2011 a lotului de teren cu suprafața de 0,1477 ha din xxxxx și anulării contractului de vânzare - cumpărare a acestui teren a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Comrat, a fost admis recursul depus de Piotr Leicovici, Victor Odnostalco, Alexandr Odnostalco, Vasilisa Nicolaeva și cauza a fost restituită spre rejudecare la Judecătoria Comrat.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost respinsă cererea depusă de Piotr Leicovici privind repunerea în termenul de declarare a apelului, și apelul a fost declarat inadmisibil, pe motiv că a fost depus tardiv (f.d.36-44, vol.7).

La data de 23 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Piotr Leicovici a depus recurs, împreună cu motivarea, împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat (f.d.69-73, vol.7).

În susținerea recursului recurentul a relevat motivele de fapt și de drept menționate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Suplimentar, recurentul a invocat că în perioada anilor 2020 -2022, în legătură cu pandemia de COVID-19, nu a avut posibilitatea de a se deplasa din Federația Rusă în Republica Moldova, pentru a depune apelul împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Comrat.

Recurentul a menționat că, din data de 29 septembrie 2021 s-a îmbolnăvit, și în perioada octombrie 2021- februarie 2022 a urmat un curs de tratament ambulatoriu, însă nu a primit certificat de concediu medical, deoarece este pensionar.

Consideră, că cele menționate supra sunt suficiente pentru a fi repus în termenul de declarare a apelului.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie repus în termenul de declarare a apelului, cu trimiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecarea apelului.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat încheierea contestată la 29 septembrie 2022 și notificată recurentului Piotr Leicovici la 09 noiembrie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție anexat la actele cauzei (f.d.72, vol.VII).

Astfel, recursul lui Piotr Leicovici a fost depus în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ (f.d.70, vol. II).

La 17 ianuarie 2023, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimaților copia recursului depus de Piotr Leicovici (f.d.78, vol.7).

Prin referința depusă la 28 ianuarie 2023, Administrația raionului Comrat a solicitat ca instanța de recurs să se pronunțe asupra recursului depus de Piotr Leicovici (f.d.87, vol.7).

Alte referințe nu au fost depuse.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acestora.

Studiind recursul depus de Piotr Leicovici, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Conform art. 241 alin. (3) Cod administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art. 236 alin. (2) din cap. III din cartea a treia Cod administrativ indică că, apelul se declară inadmisibil în special când: a) hotărârea în fond nu poate fi contestată cu apel; b) apelul este depus în mod repetat; c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită; d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1); e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2); f) cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că legiuitorul prin expresia „în special” din conținutul normei art. 236 alin. (2) Cod administrativ a indicat că temeiurile de inadmisibilitate stipulate nu poartă un caracter exhaustiv, respectiv prin lege, pot fi reglementate și alte temeiuri care necesită a fi verificate la etapa examinării cererii de recurs.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată la caz că Piotr Leicovici a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație și fără a anexa traducerea cererii de recurs, deși a fost obligat prin lege să depună actul enunțat în limba oficială.

Mai mult, prin încheierea din 08 februarie 2023 a Complețului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recurentului Piotr Leicovici i s-a acordat termen până la 20 februarie 2023, pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție a recursului tradus în limba de stat, depus împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat (f.d.97-101, vol.VII).

Încheierea din 08 februarie 2023 a Complețului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin care recurentului Piotr Leicovici i s-a acordat termen până la 20 februarie 2023, pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție a recursului tradus în limba de stat, depus împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, a fost notificată recurentului Piotr Leicovici prin intermediul poștei electronice la adresa de e-mail: xxxxx, indicată de însăși recurent în cererea adresată Curții de Apel Comrat la 28 septembrie 2022, anexată la materfialele cauzei (f.d.15-17, vol.VII).

Totodată, încheierea nominalizată a fost expediată prin intermediul oficiului poștal la adresa: xxxxx, care a fost indicată de recurent în cererea de recurs (f.d.69, 104, vol.VII).

În conformitate cu prevederile art. 26 Cod administrativ, limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație. Deci, unul din principiile comune și fundamentale ale procesului de contencios administrativ este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 26 din Cod administrativ și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

La rândul său, prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține în speță și prevederile art. 1 alin. (2) Cod administrativ, conform cărora legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Totodată, prin Hotărârea din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești. Curtea a notat că conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Din cele menționate rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba prevăzută de legislație, iar cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba prevăzută de legislație au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora.

În aceste condiții, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Piotr Leicovici contrar prevederilor art. 26 Cod administrativ a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, fără a anexa traducerea cererii de recurs și nu a lichidat neajunsul în termen, adică până la 20 februarie 2023, specificat în încheierea din 08 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că atunci când cererea de recurs împotriva încheierii instanței de apel este redactată într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, prin prisma art. 236 alin. (2) coroborat cu art. 26 Cod administrativ este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma inadmisibilității recursului.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba oficială din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba prevăzută de legislație.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Piotr Leicovici împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat sub aspectele susenunțate.

În conformitate cu art. 26, art.236 alin. (2) și art. 243 alin. (1) lit. a) ale Codului administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Recursul depus de Piotr Leicovici împotriva încheierii din 29 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat se declară inadmisibil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron